

Till SIKO

Rapport från RUFs-konferensen "Läget 2013 i Stockholmsregionen" 26 november i Södertörns högskola, Flemmingsberg.

Konferensens syfte: Uppföljning av pågående utvecklingsarbete i Stockholmsregionen. Hur fungerar Regionplan RUFs 2010?

Sammanlagt deltog cirka 350 personer, större delen tjänstemän och politiker från länets kommuner, landsting och länsstyrelse.

Under dagen framträdde företrädare från den regional- och lokalpolitiska sfären samt samhällsplanerare från TMR (Tillväxt, Miljö och Regionplanering) och forskarvärlden. Den omfattande befolkningstillväxten i Stockholmsregionen, en årlig nettoökning runt 35 000 invånare, ställer stora krav på fortlöpande och klok samhällsbyggnad, bl a nya bostäder, nya arbetsplatsområden, fler utbildningscentra, utbyggd infrastruktur. D v s behovsanpassad regional och lokal kollektivtrafik samt förbättrade vägar och vägnät.

Redovisningarna lade fokus på utvecklingen av regionala och lokala stadskärnor samt socioekonomiska förändringar i regionens olika delar.

Exempel som presenterades var den fortsatta och förväntade utvecklingen i Flemmingsberg i Huddinge (var med även vid motsvarande konferens 2012), projektet nya Barkarbystaden, utbyggnaden av norra Djurgårdstaden i Stockholm samt projektet "bättre social ungdomsmiljö i Hovsjö, Södertälje".

Det som ligger oss inom SIKO närmast, d v s skärgården nämndes vid denna konferens något mer frekvent än vid förra årets RUFs-möte. Men.... i de fall föredragshållare refererade till skärgården var det som naturupplevelse-, rekreations- och besöksområde för regionens invånare och besökare utifrån. **Att skärgården också skulle kunna vara en del av regionen där det skapas möjligheter för ett ökat antal fastboende; jobbpendlare och företagare i såväl traditionella som nyskapande verksamheter var det ingen som tog upp.**

Tyvärr fanns inte utrymme för frågor, kommentarer och diskussioner under konferensen. Jag hade m a o ingen möjlighet att inför hela församlingen lyfta frågan.

En intressant programpunkt var en tänkvärd och mycket underhållande föreläsning av freds- och utvecklingsforskaren Hans Abrahamsson från Göteborgs universitet. Temat var "Vår tids stora samhällsömdaning" där han diskuterade "städer som motor för hållbar utveckling eller slagfält för sociala konflikter". Han menar att det som sker nu i den nätglobaliserade världen är den största samhällsömdaning sedan vestfaliska freden på 1600-talet då nationalstaten etablerades som samhällsform. Genom internet kan vi i dag vara närvarande i realtid i hela världen. Var vi än befinner oss. Nätverkssamarbete över alla gränser ger nya perspektiv, öppnar för nya möjligheter och ökad rörlighet i jakten på bättre livsvillkor. Påverkan i politiska och andra samhällsfrågor kommer i allt större omfattning att ske av mer eller mindre löst sammansatta intressegrupper som via internet driver fram starka opinioner och krav på förändringar och beslut. Inom och över landsgränser, globalt, nationellt, regionalt och lokalt. Nya beslutsstrukturer växer fram där de som tar initiativ också har stor möjlighet att sätta agendan.

Min reflektion: Hur kan vi inom SIKO agera för att öka vårt inflytande?

Visst är det för oss skärgårdsbor nödvändigt och intressant att följa TMR:s arbete i utvecklingsfrågor och planer.

Men för mig och därmed SIKO blev vid detta tillfälle den största behållningen de informella samtal jag hade med Skärgårdsstiftelsens vd Lena Nyberg (LN) samt regionplaneraren Ulrika Palm på TMR (UP) respektive med skärgårdslandstingsrådet Gustav Hemming (GH) och TMR:s direktör Peter Haglund (PH).

Samtal med LN handlade om utvecklingen på Huvudskär i södra utskärgården. Förhandlingen mellan Fortverket (staten) och Stiftelsen om markbyte innebär att Stiftelsen kommer att överta mark och statliga byggnader i Huvudskärs by som kommer att ingå i Huvudskärs utvidgade naturreservat. **Här är ett exempel på hur en aktiv intressegrupp** (initierad av företrädare för Ornö museum, OSIF – Ornö skärgårds intresseförening samt Föreningen Ornöborna) **kan skapa stark opinion som i sin tur kan påverka beslut**. Genom stor aktivitet med möten med berörda myndigheter och via Facebooksidan Rädda Huvudskär på nätet kunde man initiera och påverka till en annan lösning än utförsäljning.

Med UP diskuterade jag kort **skärgårdens betydelse för regionens attraktionskraft**. Skärgården innebär att Stockholmsregionen kan erbjuda något som inte finns någon annanstans – i hela världen, så unik är den. Förutsättningen för en god utveckling är att planerare och politiker, lokalt och regionalt, förstår vilken tillgång skärgården är. D v s det är inte bara stadskärnor som är viktiga för framtiden. Behovet och efterfrågan av det som skärgården kan erbjuda, - tystnad, naturupplevelser på öar och på vatten, samt framför allt möjlighet att bo och verka i denna miljö kommer att öka. Särskilt om utgångspunkten är viktiga attraktionsfaktorer som höga miljö- och livskvalitetsvärden. Avgörande för framgång med samhällsutveckling i skärgården är att den grundar sig på god kunskap, politisk vilja och helhetstänkande.

Vid lunchmöte med GH och PH diskuterade jag **problemen med den brist på eller vaga kunskap om skärgårds- eller öbornas livsvillkor** som tyvärr finns hos många tjänstemän och politiker på såväl lokal som regionala nivå. Tog återigen upp att SIKO och andra viktiga företrädare för **skärgårdens bofasta befolkning måste kopplas in i tidigare skede vid samhällsplanering**. Vi var med i ett antal dialogmöten när nuvarande RUFS-version (2010) formulerades. Ändå blev skärgårdsdelen i dokumentet i det närmaste obefintlig (omnämnd på ett fåtal punkter och främst som utvecklingsbar vad gäller besöks- och turismnäringen!!!) Inför kommande RUFS-arbete bör vi få en starkare roll. Jag pekade på behovet av en djupare samordning och samverkan även mellan regionens skärgårdskommuner och deras myndigheter, t ex när det handlar om tolkning och tillämpning av regler kring bygglov och strandskydd, småskaligt företagande, utveckling av skärgårdens skolor, kommunikationer och annan infrastruktur. **Diskussionen lösgjorde idén om ett särskilt RUFS-seminarium där skärgårdens villkor och möjligheter för framtida utveckling är i fokus**. GH återkommer för vidare diskussion kring genomförande av denna tanke. Dröjer detta, påminner undertecknad!

Ornö i januari 2014

Per Frideen
Styrelseledamot SIKO
vind@frideen.se
076 851 5825